

IV. Vývoj státních finančních aktiv a pasiv

1. Státní finanční aktiva a pasiva

Vývoj státních finančních aktiv a pasiv charakterizují následující údaje:

Tabulka č. 80: Vývoj státních finančních aktiv a pasiv (mld. Kč)

	Stav k			Změna za
	31.12.2012	1.1.2013	30.6.2013	1. pololetí 2013 (+,-)
1. Prostředky státu na bankovních účtech SFA	173,0	173,0	180,1	+7,1
2. Pohledávky státu vůči zahraničí vč.pohledávek z deblokací	22,0	22,0	22,7	+0,7
3. Pohledávky státu vůči tuzemsku z NFV a realizovaných záruk	4,6	4,6	4,6	-
4. Majetkové účasti státu vůči zahraničí a tuzemsku ve správě MF	80,6	83,3	86,6	+3,3
z toho : převedené z České konsolidační agentury	4,9	4,9	4,9	-
5. Cenné papíry a ostatní finanční aktiva	200,6	200,6	246,8	+46,2
Státní finanční aktiva celkem	480,8	483,6	540,8	+57,2
1. Závazky z emise státních dluhopisů	1 597,6	1 597,6	1 610,3	+12,8
v tom: v držbě u domácích bank	636,2	636,2	588,1	-48,1
v držbě u ostatních tuzemských subjektů	493,8	493,8	534,6	+40,8
v držbě u zahraničních subjektů a zahraniční emise	467,5	467,5	487,6	+20,1
v držbě u neidentifikovatelných držitelů	0,0	0,0	0,0	-
2. Přímé a nepřímé závazky státu vůči zahraničí	70,0	70,0	67,8	-2,2
v tom: přímé vládní závazky vůči zahraničí (úvěry od EIB)	70,0	70,0	67,8	-2,2
směnky k úhradě účasti u mezinárodních bank a fin. institucí	0,0	0,0	0,0	-
3. Závazky z nesplaceného upsaného kapitálu	66,2	68,8	70,3	+1,5
Státní finanční pasiva celkem	1 733,8	1 736,4	1 748,4	+12,0
Rozdíl státních finančních aktiv a pasiv	-1 252,9	-1 252,8	-1 207,6	-45,2

Zdroj: MF

Celkový záporný rozdíl státních finančních aktiv a pasiv dosáhl k 30.6.2013 úrovně cca 1 208 mld. Kč. Vykázaný mírný pokles tohoto záporného rozdílu v rozsahu 45,2 mld. Kč je na jedné straně odrazem pokračujícího růstu zadluženosti z titulu emisí státních dluhopisů, na straně druhé, poměrně výrazného zvýšení stavu státních finančních aktiv. To se týká především zvýšení hodnoty pohledávek z depozitních operací (o 16,5 mld. Kč) a z držby krátkodobých cenných papírů z finančního investování (nárůst o 28,5 mld. Kč), realizovaného na účtu Řízení likvidity státní pokladny. Zvýšil se rovněž stav volných peněžních prostředků, uložených na účtech státních finančních aktiv (o 7,1 mld. Kč), a to především na účtu, kde byly kumulovány peněžní prostředky získané z emisí státních dluhopisů v průběhu 1. pololetí 2013. Z hlediska posuzování celkové finanční pozice státu současně nelze opominout ani záporný stav účtu Řízení likvidity státní pokladny (který však není součástí státních finančních aktiv) v řádu 214 mld. Kč, který odráží výše zmíněné finanční investování se zástavou poukázek ČNB a státních pokladničních poukázek.

2. Operace s peněžními prostředky státu v tuzemsku

Příjmové a výdajové operace státního rozpočtu, kryté peněžními prostředky bankovních účtů SFA, se týkají rozpočtové kapitoly 397 - OSFA, přesunů z této kapitoly do jiných

rozpočtových kapitol formou rozpočtových opatření, prostředků z přímých dlouhodobých úvěrů přijatých ze zahraničí a některých dalších příjmových a výdajových operací, probíhajících na účtech SFA.

Za 1. pololetí roku 2013 ve srovnání se skutečností stejného období předchozího roku charakterizují tyto rozpočtové i mimorozpočtové operace údaje uvedené v následující tabulce:

Tabulka č. 81: Operace s peněžními prostředky SFA (mil. Kč)

	Skutečnost za 1. pololetí 2012	Skutečnost za 1. pololetí 2013	Index 2013/2012 %
A. Příjmy z operací na účtech SFA celkem	7 862	6 354	80,8
v tom: příjmové operace kapitoly OSFA	1 609	1 621	100,8
ostatní příjmové operace SFA	6 253	4 733	75,7
B. Výdaje z operací na účtech SFA celkem	1 977	1 504	76,0
v tom: výdajové operace kapitoly OSFA	68	60	87,7
přesuny z OSFA do jiných rozpočtových kapitol	421	272	64,6
ostatní výdajové operace SFA	1 488	1 172	78,8
Saldo příjmů a výdajů z operací SFA celkem (-schodkové)	5 885	4 850	82,4
z toho: za kapitolu OSFA vč. přesunů do jiných kapitol	1 120	1 290	115,2
Financování salda příjmů a výdajů operací SFA	-5 885	-4 850	82,4
v tom: z prostředků účtů SFA	-1 120	-1 290	115,2
z přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	0	0	-
z emisí státních dluhopisů	-4 766	-3 561	74,7

Zdroj: MF

U operací za kapitolu OSFA včetně přesunů do jiných kapitol, realizovaných formou rozpočtových opatření, bylo dosaženo přebytku v rozsahu cca 1 289 mil. Kč, což bylo odrazem výrazně vyšších příjmů při současné nižší úrovni čerpání, a to především přímých výdajů.

Příjmy kapitoly OSFA ve výši 1 621,3 mil. Kč představovaly plnění na 49,7 % ročního rozpočtu, k čemuž přispěly zejména objemově významné příjmy z finančního investování na jaderném účtu (celkem 535,1 mil. Kč), příjmy z dividend (273 mil. Kč) a odvody od původců radioaktivních odpadů (781,7 mil. Kč). V důsledku novelizace zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku, nebylo možno realizovat převody prostředků z výnosů privatizovaného majetku na spolufinancování programů vodohospodářských akcí s jejich následným transferem do kapitoly MZe.

Přímé výdaje rozpočtové kapitoly OSFA v 1. pololetí 2013 dosáhly hodnoty 60 mil. Kč, což tvoří pouhých 4,2 % rozpočtované částky. Standardní položkou byly výdaje na financování činnosti Správy úložišť radioaktivního odpadu (SÚRAO) v rozsahu 57 mil. Kč. Na restituční úhrady zemědělského majetku byla poskytnuta záloha ve výši 3 mil. Kč.

U převážné části rozpočtovaných výdajových položek nedošlo k přímým výdajům, ale k přesunům práva čerpání účelových prostředků SFA na krytí příslušných výdajů realizovaných v jiných rozpočtových kapitolách. Tyto přesuny z kapitoly OSFA do jiných rozpočtových kapitol formou rozpočtových opatření se tak na celkových výdajích podílely částkou 271,8 mil. Kč, což proti schválenému rozpočtu představuje plnění na 23,4 %. Největší podíl připadl na kapitolu MZe z titulu financování vodohospodářských akcí (250 mil. Kč) včetně akce Nové Heřminovy (30 mil. Kč). Z položky na financování akcí v rámci programů ve veřejném zájmu byl realizován přesun 21,8 mil. Kč do kapitoly 334 - MK na programy související se zánikem věčných břemen na restituovaném majetku.

Výrazné přebytkové saldo příjmů a přímých výdajů kapitoly OSFA ve výši téměř 1,6 mld. Kč, stejně jako celkové saldo po zahrnutí přesunů do jiných kapitol v rozsahu 1,3 mld. Kč, které fakticky znamenalo nárůst prostředků na depozitních bankovních účtech SFA z minulých let, se promítlo ve financování celkového salda operací SFA. Financování transferovaných výdajů je přitom oproti hodnotě vykazované k pololetí roku 2012 nižší o cca 149 mil. Kč, tj. o 35,4 %.

Pokud jde o ostatní příjmové a výdajové operace na účtech SFA, došlo u příjmových operací v celkové výši 4,7 mld. Kč zejména k inkasu alikvotních úrokových výnosů (0,5 mld. Kč) a úrokových premií z emisí SDD, které byly realizovány v částce přesahující 4,2 mld. Kč, což je oproti 1. pololetí 2012 hodnota o 0,4 mld. Kč nižší. Určitý pokles premií byl způsoben relativním oslabením příznivého efektu znovuootevírání emisí s poměrně vysokou úrokovou mírou při současném významném poklesu úrokových sazeb. Část ostatních výdajových operací realizovaných ve výši cca 650 mil. Kč, která byla plně pokryta z rozpočtové kapitoly Státní dluh, se týká především úhrad splátek diskontovaných úroků SPP a SDD (včetně spořicíh státních dluhopisů).

Z účtu státních finančních aktiv, na kterém se soustřeďují prostředky z úvěrů přijatých od EIB, bylo realizováno vrácení nevyužitých prostředků (522 mil. Kč).

Přehled o financujících operacích, které byly za 1. pololetí 2013 realizovány na korunových účtech SFA, podává v porovnání se skutečností za stejné období roku 2012 následující tabulka:

Tabulka č. 82: Financující operace na korunových účtech SFA (mil. Kč)

	Skutečnost za 1. pololetí 2012	Skutečnost za 1. pololetí 2013
1. Revolvingové a jiné emise SPP	773	-27 470
2. Peněžní prostředky z tuzemských emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů	125 023	98 779
3. Peněžní prostředky ze zahraničních emisí dlouhodobých státních dluhopisů	0	0
4. Splátky jistiny střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů	-45 493	-62 898
5. Peněžní prostředky z čerpání přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	0	0
6. Splátky jistiny dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	-1 567	-1 702
7. Změna stavu krátkodobých prostředků na účtech SFA	-132 924	-14 884
8. Operace finančního investování (- převaha nákupu cenných papírů)	9 290	-1 261
9. Ostatní financující operace	39 012	4 586
Celkem financující operace na depozitních účtech SFA	-5 885	-4 850

Zdroj: MF

Výše uvedené údaje potvrzují převažující podíl peněžních prostředků z emisí státních dluhopisů k zajištění předstihového krytí očekávaného zvyšování schodku státního rozpočtu ve druhé polovině roku 2013. To je zřejmé zejména z vazby mezi prostředky z emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů a změnou (nárůstem) stavu krátkodobých depozit SFA. Prostředky z emisí SDD, snížené o splátky emisí SDD, nadále stále významněji převyšují saldo čerpání a splátek SPP, přičemž v 1. pololetí 2013 bylo u SPP dosaženo dokonce převahy splátek, a to o téměř 27,5 mld. Kč. Co se týká přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí, tj. konkrétně úvěrů poskytovaných Evropskou investiční bankou, nedošlo v 1. pololetí 2013 k čerpání nových tranší ani k uvolnění prostředků, transferovaných do příslušných kapitol státního rozpočtu ke krytí výdajů na jednotlivé infrastrukturní programy. Naopak byla vrácena nevyužitá část již načerpaného úvěru na financování výstavby silničního okruhu kolem hl. m. Prahy ve výši 522,3 mil. Kč.

Jak již bylo uvedeno výše, volné krátkodobé peněžní prostředky nad úroveň krytí rozpočtového schodku umožnily v rámci řízení likvidity souhrnného účtu státní pokladny

provádět finanční investování na účtu Řízení likvidity státní pokladny, a to zejména operacemi nákupu a zpětného prodeje pokladničních poukázek ČNB. Za 1. pololetí 2013 dosáhly celkové příjmy z řízení likvidity téměř 0,5 mld. Kč.

Na jaderném účtu SFA byly v 1. pololetí 2013 postupně proinvestovány prostředky v úhrnném objemu 10 404,6 mil. Kč. Z krátkodobých instrumentů finančního trhu bylo investováno konkrétně 6 912,3 mil. Kč do repo operací se zajištěním státními pokladničními poukázkami a poukázkami ČNB a dále 1 345,4 mil. Kč do nákupu emitovaných SPP ve jmenovité hodnotě 1 347 mil. Kč. Ve 2. čtvrtletí 2013 byl uskutečněn rovněž nákup 209 212 kusů střednědobých státních dluhopisů z portfolia Ministerstva financí v pořizovací ceně 2 146,9 mil. Kč. Ke 30.6.2013 bylo portfolio jaderného účtu tvořeno z 80,4 % středně a dlouhodobými státními dluhopisy (SDD), 17,6 % připadalo na SPP a pouhá 2 % na repo operace. Celkový výnos z krátkodobého finančního investování, inkasovaný na jaderný účet v uvedeném období (bez narostlého úroku), činil 16,6 mil. Kč. Z této částky připadá na výnosy z repo operací 154 tis. Kč, převážná část pak na výnosy z investování do SPP, a to celkem 16,4 mil. Kč. V dubnu a květnu byly na jaderný účet připsány rovněž výplaty ročních kuponů z veškerých držených SDD, které po očištění od již uhrazených AÚV (12,6 mil. Kč) představovaly celkový výnos ve výši 518,5 mil. Kč.

V souladu s ustanovením § 36 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je ve státních finančních aktivech zřízen účet Rezervy pro důchodovou reformu (důchodový účet), na kterém jsou soustředovány zejména rozdíly z příjmů a výdajů připadajících na důchodové pojištění. V 1. pololetí 2013 byly v souladu s investiční strategií volné peněžní prostředky ponechány na důchodovém účtu. Tyto prostředky se tak staly součástí souhrnného účtu státní pokladny s pozitivním dopadem na řízení likvidity a státního dluhu. Portfolio důchodového účtu bylo k 30.6.2013 tvořeno výhradně peněžními prostředky ve výši cca 22,5 mld. Kč, nárůst o 77 mil. Kč oproti stavu k 31.12.2012 představovaly dividendy inkasované na důchodový účet dle příslušných usnesení vlády.

3. Státní zahraniční pohledávky

Přestože stav pohledávek vůči zahraničí v absolutním vyjádření vzrostl o téměř 0,7 mld. Kč, jejich podíl na celkovém objemu státních finančních aktiv se v 1. pololetí 2013 snížil ze 4,5 % na 4,2 %, což bylo ovlivněno výhradně zvýšením celkového stavu státních finančních aktiv. Do kategorie zahraničních pohledávek byla až do nabytí účinnosti zákona č. 465/2011 Sb. zahrnována rovněž pohledávka státu ve výši cca 1,3 mld. Kč za iránskou státní společností APPI z titulu státní záruky realizované z prostředků rozpočtové kapitoly 398 - VPS. Na základě zákona č. 465/2011 Sb., kterým byl změněn zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech České republiky, byla tato pohledávka ze státních finančních aktiv vyjmuta.

Tabulka č. 83: Státní zahraniční pohledávky (mil. Kč)

	Státní zahraniční pohledávky celkem	v tom :					
		pohledávky z vládních úvěrů	podíl v %	převzaté zahraniční pohledávky	podíl v %	pohledávky za deblokátory	podíl v %
Stav k 1.1.2013	22 032	15 263	69,3	6 106	27,7	662	3,0
Stav k 30.6.2013	22 715	15 709	69,2	6 320	27,8	686	3,0
Změna stavu za 1. pololetí (+, -)	+683	+446	65,3	+214	31,3	+24	3,4
z toho : vyúčtované kursové rozdíly	+617	+408	66,0	+186	30,2	+24	3,8

Zdroj: MF

Celkově došlo ke zvýšení stavu zahraničních pohledávek státu o cca 683,1 mil. Kč, což představovalo nárůst o 3,1 %. Po eliminování vlivu kurzových rozdílů, které se na tomto zvýšení podílely největší měrou, se u jednotlivých bloků zahraničních pohledávek jednalo o následující operace.

U vládních pohledávek se úhrady v celkovém objemu 76,6 mil. Kč týkaly inkasa z Iráku. Současně došlo k navýšení o téměř 115 mil. Kč v návaznosti na vyúčtování připsaných úroků (z toho 81,5 mil. Kč se týkalo pohledávky vůči Sudánu a 33,4 mil. Kč pohledávek vůči Iráku).

U zahraničních pohledávek převzatých od ČSOB byly realizovány splátky ve prospěch příjmů státního rozpočtu pouze v rozsahu 2,4 mil. Kč, kde se jednalo o inkaso z Ruské federace. Navýšení pohledávky o 29,8 mil. Kč představovaly připsané úroky, z čehož na Irán připadlo 19,5 mil. Kč a na Kubu 10,3 mil. Kč.

4. Majetkové účasti státu u mezinárodních a tuzemských společností

Stav majetkových účastí státu u mezinárodních a tuzemských společností vzrostl oproti stavu ke 31.12.2012 o téměř 6 mld. Kč. Uvedený přírůstek představují výhradně změny ve výši majetkových podílů České republiky u mezinárodních bankovních institucí (3,3 mld. Kč) včetně dopadů z vyúčtovaných kurzových rozdílů (2,6 mld. Kč). Vlivem převažujícího nárůstu celkového stavu státních finančních aktiv došlo současně k poklesu podílu majetkových účastí na celkovém stavu SFA z 16,8 % na 16 %.

Tabulka č. 84: Majetkové účasti státu u mezinárodních bank (mil. Kč)

	stav k 31.12.2012	změna podílu	stav k 1.1.2013	změna podílu	kursové rozdíly	stav k 30.6.2013
Celkem u mezinárodních bank	72 677	2 722	75 399	629	2 611	78 639
v tom :						
Evropská banka pro obnovu a rozvoj	6 439		6 439		208	6 646
Evropská investiční banka	44 623	1 920	46 543		1 500	48 043
Rozvojová banka Rady Evropy	280	802	1 082		35	1 117
Mezinárodní investiční banka	3 158		3 158		102	3 259
Mezinárodní banka hospodářské spolupráce	1 207		1 207		39	1 246
Instituce Světové banky	16 971		16 971	629	728	18 329
z toho IBRD	15 836		15 836	629	685	17 150

Zdroj: MF

Od 1.1.2013 vstoupilo v platnost navýšení kapitálu Evropské investiční banky o 10 mld. EUR. Podíl České republiky na tomto navýšení činil cca 76,4 mil. EUR a celková majetková účast dosáhla hodnoty 1 851,4 mil. EUR. První splátka ve výši 38,2 mil. EUR byla uhrazena v březnu 2013. V lednu 2013 přistoupila Česká republika rovněž k novému úpisu akcií Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj v hodnotě téměř 33,3 mil. USD, z čehož splatná část tvořila 6 % (tj. 2 mil. USD). Výše upsaného kapitálu se zvýšila na 864,3 mil. USD, což představovalo 17,1 mld. Kč k 30.6.2013. Od roku 2013 byla provedena dodatečná korekce majetkové účasti u Rozvojové banky Rady Evropy navýšením podílu ČR na upsaném kapitálu na celkovou hodnotu 43 mil. EUR v důsledku tzv. šestého navyšování kapitálu, které probíhalo v průběhu let 2011 a 2012.

Tabulka č. 85: Závazky z nesplaceného upsaného kapitálu (mil. Kč)

	stav k 31.12.2012	změna podílu	stav k 1.1.2013	změna podílu	kursové rozdíly	stav k 30.6.2013
Celkem u mezinárodních bank	66 157	2 633	68 790	-841	2 373	70 322
v tom :						
Evropská banka pro obnovu a rozvoj	5 096		5 096		164	5 260
Evropská investiční banka	42 392	1 920	44 312	-983	1 420	44 749
Rozvojová banka Rady Evropy	249	713	962		31	993
Mezinárodní investiční banka	2 635		2 635	-249	85	2 471
Mezinárodní banka hospodářské spolupráce	774		774	-201	25	598
Instituce Světové banky	15 011		15 011	592	649	16 251
z toho IBRD	14 880		14 880	592	643	16 115

Zdroj: MF

U závazků z titulu upsaného a nesplaceného kapitálu, které se týkají podílů státu u mezinárodních finančních institucí, došlo oproti stavu k 31.12.2012 k jejich nárůstu o 4,2 mld. Kč. Navýšení upsaného kapitálu u Evropské investiční banky a u Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj znamenalo zvýšení celkem o 1,5 mld. Kč, korekce majetkového podílu u Rozvojové banky Rady Evropy představovala zvýšení o 0,7 mld. Kč. Zvýšení splaceného kapitálu České republiky u Mezinárodní banky hospodářské spolupráce a u Mezinárodní investiční banky v souvislosti s převedením prostředků z nerozděleného zisku znamenalo současně pokles nesplacené části upsaného kapitálu u obou bank v úhrnné výši 0,45 mld. Kč. Zbývající nárůst těchto závazků o 2,4 mld. Kč byl důsledkem vyúčtovaných kursových rozdílů v souvislosti s vývojem směnného kursu Kč vůči EUR a USD. Podíl nesplaceného kapitálu na celkovém vykazovaném stavu státních finančních pasiv se tak zvýšil z 3,8 % na 4,0 %.

Příjmy z titulu správcovství majetkových účastí státu byly inkasovány v kapitole 397 - OSFA v úhrnné výši 273 mil. Kč. Tuto částku tvořily dividendy od ČMZRB (196,1 mil. Kč) a dále příjmy z majetkové účasti státu ve společnosti E.ON, AG (77 mil. Kč) ve správě Ministerstva práce a sociálních věcí s určením pro důchodovou reformu v souladu s usnesením vlády ze dne 25.8.2004 č. 797.

5. Státní půjčky, návratné finanční výpomoci a jiné tuzemské pohledávky státu

Zákonem č. 465/2011 Sb. došlo v prosinci 2011 ke změně ustanovení § 36 odst. 2) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech republiky. Do státních finančních aktiv tak již nejsou zahrnovány pohledávky z návratných finančních výpomocí poskytnutých z rozpočtové kapitoly 398 - VPS a pohledávky ze státních záruk realizovaných z rozpočtové kapitoly 398 – VPS.

Stav pohledávek státu z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí vedených ve státních finančních aktivech zůstal během 1. pololetí 2013 prakticky nezměněn na úrovni 4,6 mld. Kč. Tyto pohledávky se týkají výhradně státní půjčky poskytnuté na výstavbu plynovodu a související infrastruktury v rámci tzv. plynárenských VIA. Nově nebyly v 1. pololetí 2013 poskytnuty žádné státní půjčky ani návratné finanční výpomoci z prostředků státních finančních aktiv.

Tabulka č. 86: Pohledávky ze státních půjček a návratných finančních výpomocí (mil. Kč)

	Stav k 1.1.2013	Nově poskytnuté	Splátky od dlužníků	Jiná změna stavu (+,-)	Stav k 30.6.2013
- státní půjčka na plynárenské VIA	4 566	-	-	-	4 566
- NFV ze státních finančních aktiv	0	-	-	-	0
Státní půjčky a NFV úhrnem	4 566	-	-	-	4 566

Zdroj: MF

Ostatní pohledávky, definované ustanovením § 36, odst. 2), písm. d) rozpočtových pravidel, tvoří především pohledávka z prodeje majetkového podílu státu ve společnosti Arcelor Mittal ve výši 2,9 mld. Kč, pohledávka z půjčky poskytnuté České exportní bance v rozsahu 1,7 mld. Kč a pohledávka z tzv. trvalých záloh poskytnutých MZV na zajištění činnosti zastupitelských úřadů ve výši 450 mil. Kč.

V rámci podrozvahové evidence mimo státní finanční aktiva jsou vedeny pohledávky státu za organizacemi, kterým byly v roce 1991 ze státních prostředků poskytnuty zálohy na budoucí odkoupení splatných pohledávek za odběrateli v Iráku v souvislosti s uvalením hospodářského embarga na Irák a Kuvajt. Na základě rekonciliace pohledávek za iráckými odběrateli a dohody o náhradním plnění získaly poškozené organizace cenné papíry splatné v letech 2020 až 2036. Úhrnná hodnota pohledávky státu z tohoto titulu představuje hodnotu 1 417,7 mil. Kč. Obdobnou podrozvahovou položku mimo evidenci státních finančních aktiv tvoří pohledávky státu vůči bývalým organizacím zahraničního obchodu z titulu ziskového salda vzniklého při přepočtu devizových aktiv a pasiv v oblasti zahraničních pohledávek a závazků dle zákona č. 499/1990 Sb. ve výši 1 407,6 mil. Kč.

6. Stav a vývoj státních záruk

Během prvního pololetí roku 2013 došlo k mírnému poklesu vykazovaného stavu potenciálních závazků státu z poskytnutých státních záruk, a to z celkové hodnoty 178,5 mld. Kč na hodnotu 176,9 mld. Kč.

Tabulka č. 87: Vývoj státních záruk (mil. Kč)

	záruky celkem	v tom :		
		standardní státní záruky	nestandardní státní záruky	záruky ze zákona č.77/2002 Sb.
Stav k 1.1.2013	178 512	21 561	156 951	0
Poskytnutí nových státních záruk	-	-	-	-
Čerpání nových tranší úvěrů	-	-	-	-
Vyúčtování úroků a poplatků	380	380	-	-
Splátky úvěrů dlužníky	634	634	-	-
Realizace státních záruk	1 117	1 117	-	-
Úhrada ze státního rozpočtu	862	862	-	-
Jiná změna stavu státních záruk	-	-	-	-
Kursově rozdíly	580	580	-	-
Stav k 30.6.2013	176 858	19 908	156 951	0

Zdroj: MF

Celkový rozsah splátek státem zaručených úvěrů z vlastních zdrojů dlužníků představoval za 1. pololetí 2013 částku 634 mil. Kč. Splatnou jistinu ve výši 378,6 mil. Kč a úroky v úhrnné výši 36,5 mil. Kč ze zaručovaných úvěrů na nové vozy od společnosti EUROFIMA i splatnou část jistiny ve výši 133,2 mil. Kč z úvěru na pendolina uhradila akciová společnost České dráhy. ČMZRB uhradila splatnou část jistiny z úvěru poskytnutého EIB na program podpory vodohospodářských investic (85,7 mil. Kč).

Část splátek jistiny a úroků z úvěrů, za něž stát převzal záruku, byla v 1. pololetí 2013 provedena přímo ze státního rozpočtu, aniž by se fakticky jednalo o realizaci státních záruk, neboť příslušní dlužníci nebyli z tohoto titulu zavázáni státu. Tyto úhrady v celkové výši 861,5 mil. Kč se týkaly jmenovitě spláčení jistin a příslušenství úvěrů poskytnutých v minulých letech na rozvojové projekty Evropskou investiční bankou, kde jako finanční manažer a současně jako formální dlužník vystupuje ČMZRB. Ze státního rozpočtu tak byly uhrazeny splátky úvěrů na výstavbu dálnic (425,3 mil. Kč), program E- roads II (109,8 mil. Kč), opravy silnic (114,9 mil. Kč), odstranění povodňových škod (206,7 mil. Kč) a podporu vodohospodářských investic (pouze úroky ve výši 4,8 mil. Kč).

Vlastní realizace standardních státních záruk se uskutečnila ve výši 1 117,2 mil. Kč, přičemž převážný podíl (92,6 %) představovaly splatné částky státem garantovaných úvěrů poskytnutých v minulosti s. o. České dráhy a na základě zákona č. 77/2002 Sb. převedených na Správu železniční dopravní cesty, s. o. (SŽDC). Jednalo se fakticky o rozpočtové zajištění splátek všech účelových položek úvěrů, poskytnutých na výstavbu jak I. železničního tranzitního koridoru (452,6 mil. Kč), tak II. železničního tranzitního koridoru (582,5 mil. Kč). V 1. pololetí 2013 byl uhrazen rovněž úrokový kupon ze státem garantovaných dluhopisů Kongresového centra Praha, a.s. ve výši 82,1 mil. Kč.

Na změně stavu úvěrů krytých standardními státními zárukami se projevilo i vyúčtování kursových rozdílů v rozsahu cca 0,6 mld. Kč, které bylo odrazem především mírně oslabujícího směnného kurzu české koruny vůči EUR, v nichž je vedena převážná část garantovaných úvěrů, poskytnutých zahraničními bankami.

U nestandardních státních záruk, poskytnutých v souvislosti s řešením situace kolem zkrachovalé Investiční a poštovní banky, nedošlo za 1. pololetí 2013 k žádné úhradě ze státního rozpočtu.

Tabulka č. 88: Vývoj pohledávek z realizovaných státních záruk (mil. Kč)

	Stav pohledávek k 1.1.2013	Změny za 1. pololetí 2013		Stav pohledávek k 30.6.2013
		realizace záruk	jiné změny	
Správa železniční dopravní cesty, s.o.	1 411	1 035	-	2 446
Chepos Engineering, s.r.o.	813	-	34	846
Alumina Plant Project of Iran	1 217	-	50	1 267
VLT, a.s. (Zetor Brno, s.p.)	1 576	-	-	1 576
Kongresové centrum Praha, a.s.	79	82	-	161
Mítas, a.s., Praha	90	-	-23	68
Pohledávky z realizovaných standardních záruk	5 184	1 117	61	6 363
Správa železniční dopravní cesty, s.o. (ze zákona č. 77/2002 Sb.)	0	-	-	0
Pohledávky z realizovaných záruk celkem	5 184	1 117	61	6 363

Zdroj: MF

Stav pohledávek státu z realizovaných státních záruk vykázal v 1. pololetí 2013 nárůst z 5,2 mld. Kč na 6,4 mld. Kč, a to zejména vlivem realizace splátek státem zaručovaných úvěrů z prostředků státního rozpočtu při neschopnosti dlužníků hradit své

závazky z vlastních zdrojů. Celková realizace státních záruk činila cca 1,1 mld. Kč a týkala se státní organizace Správa železniční dopravní cesty a Kongresového centra Praha, a.s. Vývoj stavu pohledávek státu z realizovaných státních záruk byl z menší části ovlivněn také kursovými dopady, a to v případě pohledávek za společností Chepos Engineering, s.r.o. a za iránskou státní firmou APPI, které jsou od roku 2002 vedeny v USD. Vzhledem k poklesu kursu české koruny vůči USD se kursové rozdíly projevily zvýšením stavu pohledávek státu z tohoto titulu o 83,7 mil. Kč. Částečnou korekci představovala úhrada splatné části pohledávky státu z titulu realizované státní záruky ve výši 22,6 mil. Kč, kterou uhradila společnost Mitas, a.s. (z toho 14 mil. Kč do příjmů kapitoly VPS a 8,6 mil. Kč do SFA).

Do státních finančních aktiv jsou na základě zákona č. 465/2011 Sb., kterým byl změněn zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech České republiky, zahrnovány pouze pohledávky státu z titulu státních záruk realizovaných z prostředků státních finančních aktiv. Jedná se konkrétně o část pohledávky vůči společnosti Mitas, a.s., která k 30.6.2013 činí 25,7 mil. Kč. Splátku za rok 2013 ve výši 8,6 mil. Kč uhradila společnost Mitas, a.s. v souladu s uzavřenou dohodou o narovnání na příslušný účet státních finančních aktiv z vlastních zdrojů.